
Uvod

-
-
- certnu kvalitetu nalazimo u sakralnom
-
- je bilo presudno za nastanak idealne cr-
skriven? Kakav je odnos gregorijansko- vrijednosti gregorijanskoga autora i skla-
ga predložka s novonastalim materija-
- i na teološko-glazbenoj usporedbi glaso-
- vitoga moteta *Christus factus est* WAB 11
-
gi skladatelji pokušali su gregorijansku
frazu odjenuti u novo ruho i na taj na-
-
lo se da uporaba gregorijanskoga citata gornjoaustrijskom selu, kao prvo od je-
nije bila jamstvo za uspješnost njihove
kreacije, pa je tako nastala skladba koja
je primjerenija za koncertni nego za li- obrazovanje iz orgulja i kompozicije stje-
-
jala zajedno s liturgijom i njezina je pri- kojem je poslije naslijedio svojega profe-
sora, glasovitoga Simona Sechtera, kao
-
-
ostvaruje bogat inozemni skladateljski

nego u tradiciji kasnobarokne polifonije, orguljaške kompozicije, improvizacije i

6

ja Brucknerova glazbenoga izraza treba

7

nija od njegovih simfonija, konstatacija

u njegovim sakralnim skladbama nego u

sakralnu kompoziciju u liturgijske svrhe postaje zbarski *a cappella*

vanje

cecilijanski pokret) or-

ganizirani su europski koncepti za obno-

zbog restauracije gregorijanskoga kora-
la koju sustavno provode benediktinci u

9

Les melo-
dies gregoriennes, prvi plod temeljitoga

koju mu je nanijelo

10

6
ropske glazbe

7 Isto

Bruckner/Mahler/Schönberg, Bergland Ver-

9

Crkvena glazba

10

Gregorijansko pjevanje – baština i vrelo rimske li-
turgije, Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika, In-

Majstori eu-

Tra le solleci-
tudini

jansko pjevanje vlastitost rimske liturgi-
je i zauzima prioritarno mjesto u liturgiji,

11

imao golem utjecaj,¹² zanimljivo je pra-

nata u novu crkvenu glazbu, napo-

kod Liszta su oni jasnije, konzistentni-

13 Egge-

sni ponedjeljak vode ga u samostan

raba gregorijanskih elemenata u no-
vim skladbama ne predstavlja refor-

je poznat *cantus planus*, jer je kao or-
guljaš pratio responzorije u okviru li-

11

Crkvena glazba, Hrvatsko knji-

12

Atlas glazbe 2

13

Bruckner/Mahler/Schönberg, Bergland Ver-

14

ropske glazbe,

Majstori eu-

Anton Bruckner Musik und Leben

europske glazbe

Majstori

¹⁶ Stoga je posve prirodno da estetika gregorijanske monodi-

¹⁷

* *Tota pulchra es Maria*, WAB
no uzor materijal (poput) *cantus planusa*

(Notni primjer 1.)

Sopran
Chor
p
To-ta pul-chra es Ma-ri-a.

Alt
p
To-ta pul-chra es Ma-ri-a.

Tenor
Solo
p
To-ta pul-chra es Ma-ri-a. To-ta pul-chra es Ma-ri-a. Et
mf

Baß
p
To-ta pul-chra es Ma-ri-a.

Misa u e-molu, Bruckner se prikla-
Gloria in excel-

sis Deo i Credo in unum Deum

* *Veni Creator Spiritus*
lodijske linije istoimenoga gregorijanskoga himna, koja je najvjerojatnije realizira-

-

-

¹⁹

²⁰

- Bruckner pokazuje da ne odustaje od vlastite harmonijske estetike, što po-

-

²¹

(Notni primjer 2.)

¹⁶

¹⁷

Bruckner/Mahler/Schönberg, Bergland Verlag Wien,

¹⁹

Accompaniment

Gregorian

²⁰

²¹ J

The Cambridge Companion to Bruckner

-

Gesang
[Ve - ni Cre a - tor Spi - ri - tus,

Orgel

trombona i orgulje *Ecce sacerdos magnus* WAB 13 – , koji je skla-
 , dok u središnjoj ka-

Notni primjer 3²²

ČETVRTI TONUS .

ZAPJEV	RECITATIV	FLEKSA	RECITATIV	SREĐNJA KADENCA	RECITATIV	ZAVRŠNE KADENCE
Pje - vaj - te			Gospodinu	pje - amu no - vu,*	jer učini	dje - la ču - de - ma.

20

81 [Choral]

Glo - ri - a Pa - tri et Fi - li - o, et Spi - ri - tu - i San - - cto,

82

sic-ut e-rat in prin-ci-pl-o et nunc et sem-per, et in sae-cu-la sae-cu-lo-rum. A - men.

22

Brucknerov motet *Christus factus est* WAB 11 izvrstan je primjer za uzornu crkve-

tmotiva

23

laj-

22

pjevanje – baština i vrelo rimske liturgije

23

Gregorijansko

Christus factus est [pro nobis] obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis.

Propter quod et Deus exaltávit illum et dedit illi nomen quod est super omne nomen.

motet

ni opis *ethosa*
liko se spušta netko tko se ponizuje

ethos
Peti pokazuje ko-

24

bis
neumatske grupacije (*pes subtripunctis, clivis, pes*
zemu
šan za nas

no-

epi-

(sekstakord g-b-es u relaciji s kvintakordom d-f-a
Notni

primjer 4.

Moderato misterioso

Sopran
Chri-stus fa-ctus est pro no - bis

Alt
Chri-stus fa-ctus est pro no - bis

Tenor
Chri-stus fa-ctus est pro no - bis

Baß
Chri-stus fa-ctus est pro no - bis

GR. V
C
Hri-stus factus est pro no - bis

24

ethos

Modaliteti gregorijanskih napjeva,

takord d-f-a preko prohodnih tonova u mirnom i izvjesnom vremenskom protoku kao da su dovoljni za
usidrenje cordi

Krist postade po-
pro nobis (za nas

26

incisa

no-

bis

za nas (pro nobis ²⁷

stavljenju bivirgom s epizemom obédiens) Bogu do smrti bila presudna za ljudsko otkupljenje – što je razlog naše radosti i zahvalnosti – pa gregorijanski autor u ovom trenutku realizira melodijski klimaks prvoga dijela graduala uz vrlo jasnu semiološko-interpretativnu naznaku njegove diskretne i ne-

Notni primjer 5.

responsuma

cru-

cis] te spuštanje melodijske linije do najdublje tona nevjerojatni je odraz duševno-

crucis, ? Je li to

²⁶

²⁷ Isto

basovske dionice? (Notni primjer 6.)

mu ime, ime nad svakim imenom u virtuoornoj psalmodijsko-melizmatskoj raskoši i

pokret

cecilijanski

melodije u sakralnom opusu Antona Brucknera, nesumnjivo je bio upoznat s grego-